

Zoektocht naar Waterspitsmuis (Neomys fodiens) en andere zoogdieren in de Hemelse rij te Overmere (07-6-2018 tot en met 28-06-2018)

Caroline Tas, Joris Everaert, Philippe Cattelain

Inleiding

Van donderdag 7 juni tot en met donderdag 28 juni testten we verschillende methodes uit om het voorkomen van de waterspitsmuis (neomys fodiens) te bewijzen in natuurgebied 'de Hemelse rij' in Overmere, deelgemeente van Berlare. Deze locatie leek ons heel geschikt omdat hier op 18 september 2012 één zeker exemplaar gezien werd. Dit gebied wordt beheerd door Durme VZW, vanaf maandag 2 juli 2018 starten hier beheerswerken waarbij bomen zullen worden gekapt om een meer open structuur te creëren.

Tot voor juni 2018 werden volgende zoogdieren in het gebied waargenomen: Waterspitsmuis, Bosspitsmuis spec., Rode eekhoorn, Laatzvlieger, Waterveermuis, Rosse vleermuis, Gewone dwergvleermuis, Steenmarter, Hermelijn en Ree.

Methodes

We maakten gebruik van 3 verschillende methodes:

-De eerste periode 7 **cameravallen** (waaronder 1 cameraval in een mostela geplaatst), de tweede periode plaatsten we in de westkant van het gebied nog 3 camera's bij. Enkel in de mostela werd aas geplaatst (vis, meelwormen, pindakaasballetjes, visvoer)

-Er werden 4 **golflaten** geplaatst met aas (meelwormen, vis, pindakaasballetjes, visvoer) onder, deze werden bij ieder plaatsbezoek gecheckt .

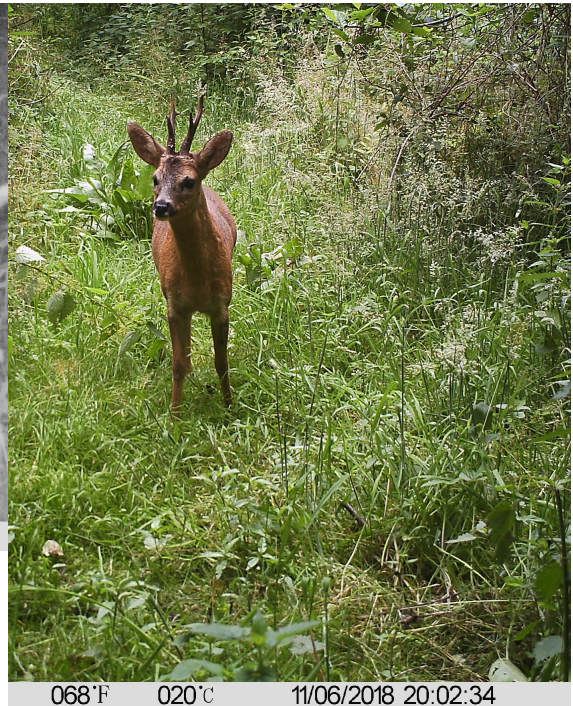
-Er werden 10 **lokbuizen** geplaatst met velcro. In de lokbuizen werd aas aangebracht (meelwormen, vis, pindakaasballetjes en visvoer). De lokbuizen werden gecontroleerd op aanwezigheid van haren op de velcro en keutels in de buis.

Resultaten

Cameravallen

Cameraval 1 (Type medion Aldi- gericht op pad achteraan):

-Ree: 8/6 (geit), 9/6 (geit), 10/6 (geit), 11/6 (bok),
12/6 (bok), 15/6 (bok),

-Huiskat: 10/6
-Steenmarter: 12/6, 13/6
-Verder ook: Koolmees

Camerval 2 (Type medion Aldi- gericht op brugje achteraan over sloot)

-Bruine rat: 7/6, 11/6, 12/6, 21/6, 23/6, 25/6
-Ree: 9/6 (door water)
-Huiskat: 10/6
-Bosmuis: 12/6, 13/6, 14/6, 15/6, 16/6, 24/6
-Steenmarter: 12/6, 13/6, 28/6

-verder ook: zanglijster, carolina eend (met 2 pulli) , wilde eend (minstens 9 ex), koolmees, merel, roodborst, vink, zwartkop, winterkoning, waterhoen, buizerd (26/6)

Cameraval 3 (Type medion Aldi- gericht over water achteraan thv brugje over sloot)

-Bruine rat: 8/6, 11/6, 12/6, 13/6, 18/6, 20/6, 25/6

-Verder ook: Carolina eend met 2 pulli, wilde eend, waterhoen, roodborst, bosuil!!! (28/6/2018, grijpt prooi in het water)

Cameraval 4 (Type medion Aldi-‘rustiek’ brugje achteraan over sloot)

- Bosmuis: 8/6, 9/6, 10/6, 11/6, 12/6, 14/6, 15/6, 16/6, 21/6, 22/6
- Bruine rat: 8/6, 11/6, 12/6, 13/6, 15/6, 22/6, 23/6
- Bosspitsmuis spec.: 14/6, 21/6 (zie onderstaande foto: bij waterspitsmuis zou wit onderbuik veel lager stoppen), 22/6

-Rosse woelmuis: 22/6

-Verder ook: grote bonte specht, merel, zanglijster, roodborst, winterkoning

Cameraval 5 (Type medion Aldi- gericht op sloot vooraan, achterste camera)

-Bruine rat: 10/6

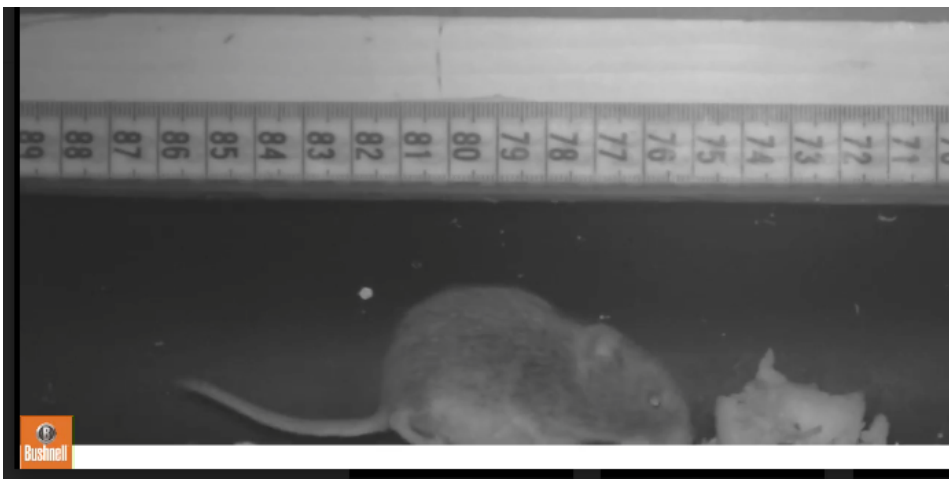
-Verder ook: Wilde eend, waterhoen

Cameraval 6 (Type medion Aldi, oude type- sloot vooraan, voorste camera)

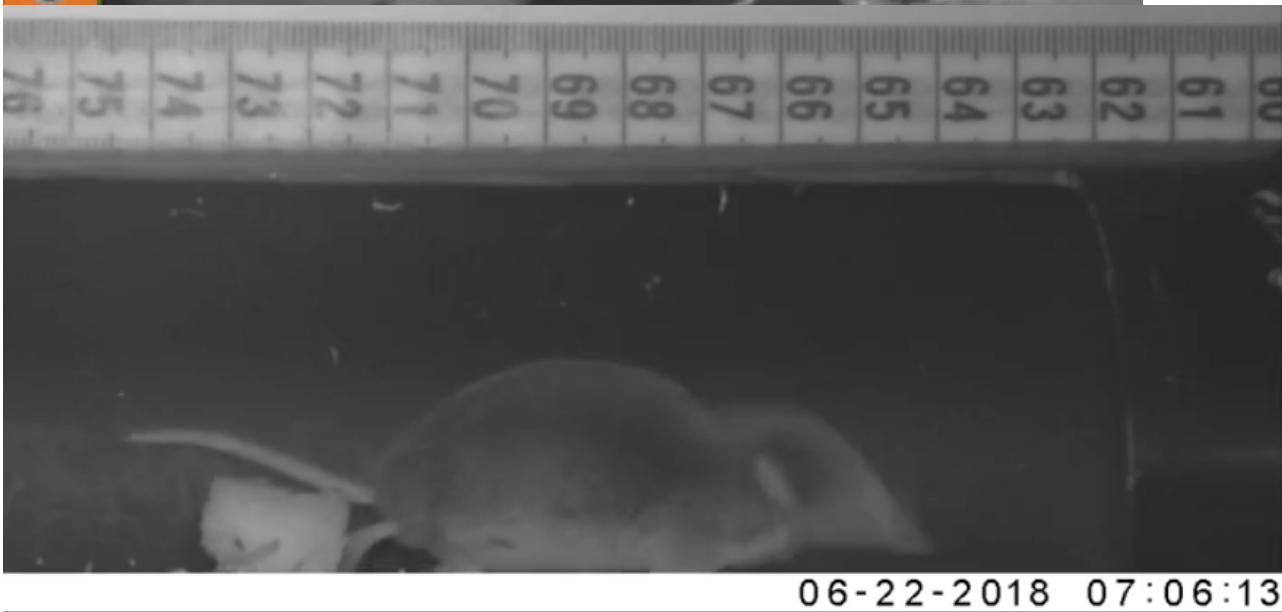
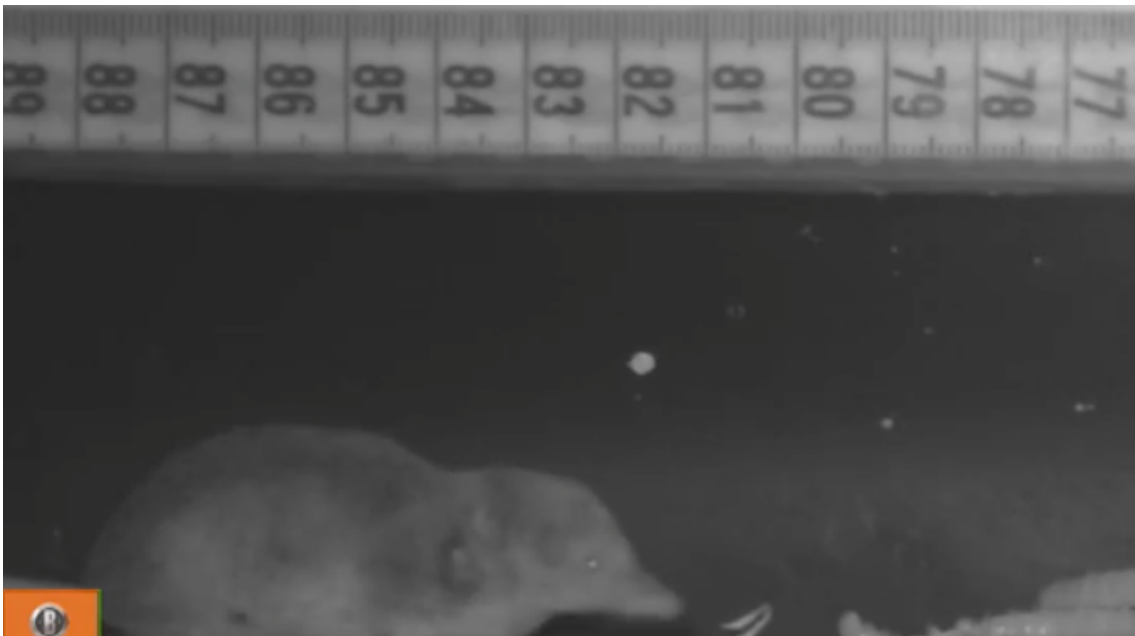
-Wilde eend

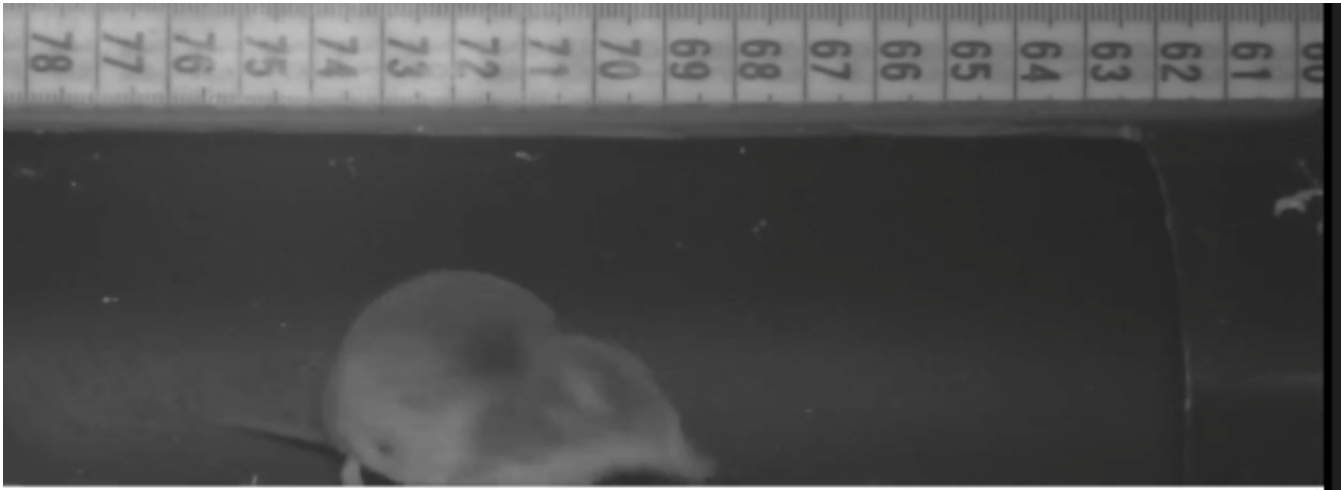
Cameraval 7 (Type Buchnell HD, geplaatst in mostela sloot vooraan)

-Rosse Woelmuis: 7/6, 8/6, 11/6, 12/6, 13/6, 14/6, 15/6, 22/6, 23/6, 24/6, 25/6

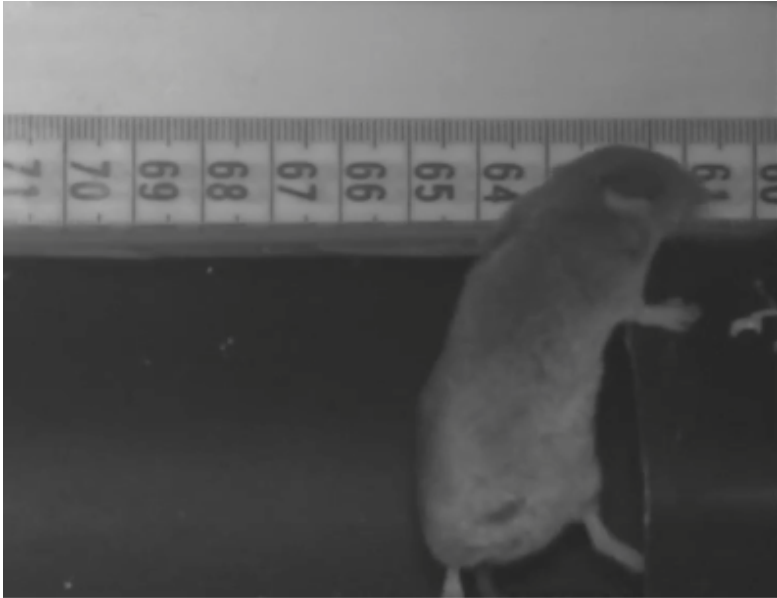

- Bosmuis: 9/6, 11/6, 12/6, 13/6, 14/6, 16/6, 17/6, 18/6, 22/6,23/6, 24/6
- Bosspitsmuis spec.: 11/6, 22/6, 23/6, 24/6, 26/6

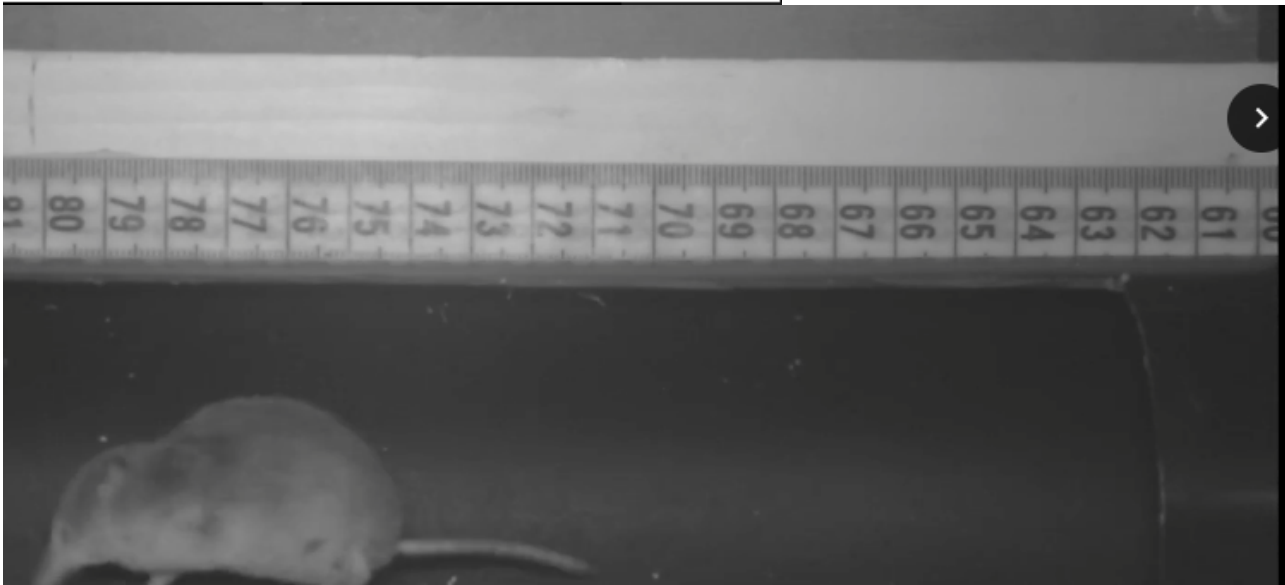

06-23-2018 01:49:34

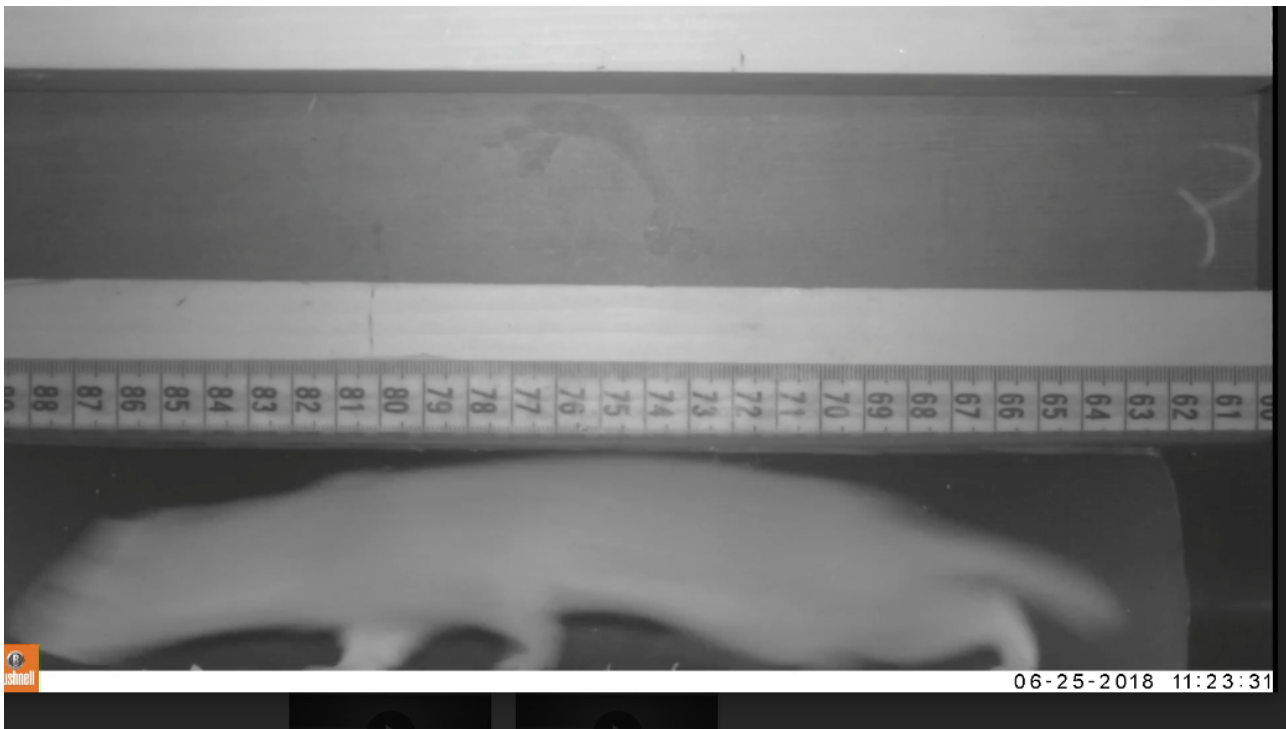

06-24-2018 03:59:12

06-26-2018 06:08:33

-Wezel!!!: 25/6, 27/6

Cameraval 8 (Type Maginon WK 4 HD Aldi, nieuwe type, westkant, einde boom over water, van 21 tot en met 28 juni)

-Steenmarter: 22/6 (2 ex.), 23/6 (4 ex.)

18:05:34

2018/06/23

-Bruine rat: 23/6

-Ree: 24/6 (bok)

-Bosmuis: 25/6

-verder: Roodborst, merel, gaai, vink, heggemus, zanglijster, winterkoning, koolmees, wilde eend

Cameraval 9 (Type Bushnell HD, westkant, boom over water, van 21 tot en met 28 juni)

-Steenmarter: 22/6 (1 ex), 27/6 (1 ex.)

-Bruine rat: 23/6

-verder: Blauwe reiger, zanglijster, merel, roodborst

Cameraval 10 (Type Bushnell HD, westkant, over sloot, van 21 tot en met 28 juni)

Geen beelden wegens slechte instelling

Golfplaten:

Onder de platen werd aas gelegd (balletjes met pindakaas en meelwormen, vis uit blik, visvoer, meelwormen)

We controleerden op 7/6, 15/6, 21/6, 27/6 en 28/6. Het aas was telkens weg en onder de platen waren veel holletjes te vinden. Enkel op 28/6 (tijdens de laatste controle) werd onder 2 van de 4 platen telkens 1 bruine rat gezien.

Lokbuizen:

Er werden 10 lokbuizen geplaatst verspreid over het gebied. Deze werden steeds voorzien van aas en velcro. Alle lokbuizen werden ter hoogte van de oever geplaatst. Het aas werd bij ieder bezoek bijgevuld. Bij het laatste bezoek werden de velcro's met eventuele haren en de inhoud van de lokbuizen (keutels) verzameld.

resultaten:

lokbus 1 : niets

lokbus 2 : resten invertebraten

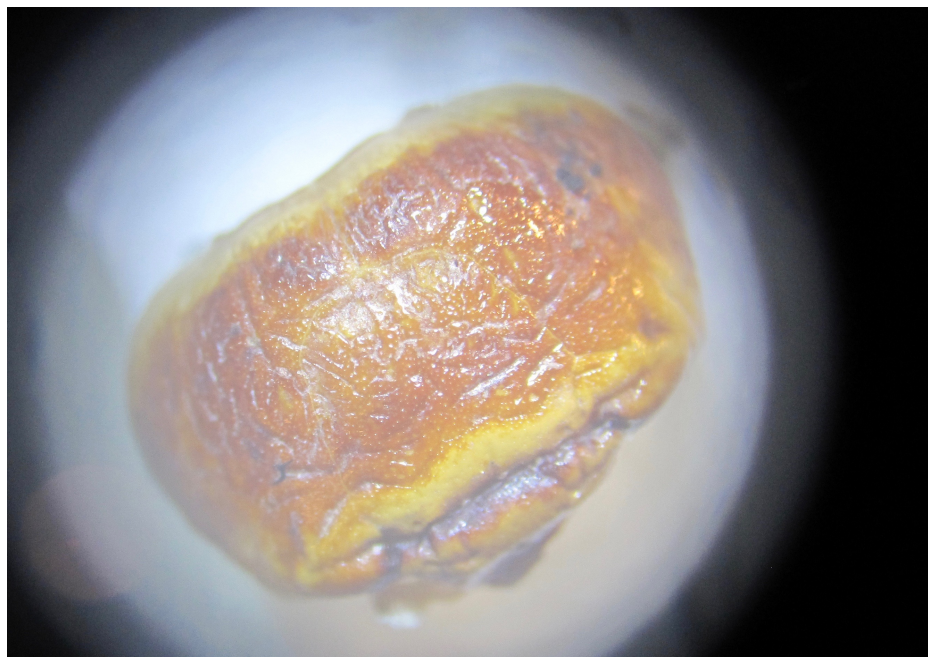

lokbus 3 : resten invertebraten

lokbus 4 : niets

lokbus 5 : resten invertebraten

lokbus 6 : niets

lokbus 7 : haren

lokbus 8 : haren

lokbus 9 : resten invertebraten

lokbus10: haren

Er werden verschillende resten gevonden van invertebraten in de lokbuizen. Het is dus heel waarschijnlijk dat de lokbuizen bezocht werden door spitsmuizen. Om te bepalen of de gevonden resten afkomstig zijn van aquatische invertebraten hebben we zelf te weinig ervaring. We proberen iemand te contacteren die over meer ervaring beschikt. Wat de haren betreft hetzelfde probleem.

Conclusie:

Van de 3 uitgeteste methodes bleek vooral het gebruik van cameravallen succesvol. De lokbuizen waren ook succesvol, maar het is voorlopig moeilijk voor ons om de resultaten te interpreteren. We detecteerden in totaal 7 soorten wilde zoogdieren:

- 1) Ree (*Capreolus capreolus*-evenhoevigen- herten)
- 2) Steenmarter (*Martes foina*-roofdieren-marterachtigen)
- 3) Wezel (*Mustela nivalis*-roofdieren- marterachtigen)
- 4) Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*-knaagdieren- ware muizen)
- 5) Bruine rat (*Rattus norvegicus*-knaagdieren- ware muizen)
- 6) Rosse woelmuis (*Myodes glareolus*-knaagdieren- woelmuizen)
- 7) Bosspitsmuis spec. (*Sorex spec.*-insecteneters- spitsmuizen)

We vonden helaas geen waterspitsmuizen. Cameravallen kunnen wel ingezet worden voor het zoeken naar deze soort omdat de waterspitsmuis wel herkenbaar moet zijn op gemaakte beelden.